

Dato
29.01.2025

Anskaffelsesrådet - oppstartsmøte

Møtedato og tid

29.01.2025 kl. 13:00 – 15:30

Til stede

Birgitte Skaare Baglo, Linda Bamberg, Beatrice Pignatel, Linda Rønneberg, Hanna Meland, Olav Inge Mork, Dag Strømsnes, Kjetil Østgård, Birgit Enger Nordstrand, André Hoddevik, Anna Katrine Asprem Hvardal

Digital deltakelse: Beatrice Hennyng, Anders Skumsnes, Marius Langseth, Marit Holter Sørensen

I tillegg var seksjonsleder Mona Stormo Andersen, seksjonsleder Jan Henrik Skogen og leder for innsatsteamet Eivind Hoff-Elimari til stede.

Fraværende

Marianne Haajem

Referent

Anna Katrine Asprem Hvardal

Agenda

Sak 1

Velkommen og gjennomgang av anskaffelsesrådets mandat v/ Dag Strømsnes

Dag Strømsnes ønsket velkommen og gikk gjennom anskaffelsesrådets mandat.

Sak 2

Presentasjonsrunde

Anskaffelsesrådet består av ledelsen i anskaffelsesdivisjonen i DFØ og følgende eksterne medlemmer:

Navn	Tittel	Virksomhet
Birgitte Skaare Baglo	Leder (til daglig fagkoordinator anskaffelser)	Fylkeskommunalt Innkjøpsforum (FI) (Vestfold fylkeskommune)
Linda Bamberg	Styreleder (til daglig prosjektleder/ innkjøpskoordinator)	KS Anskaffelsesforum (KSA) (Dønna kommune)
Beatrice Hennyng	Advokat	KS Advokatene
Beatrice Pignatel	Seksjonsleder anskaffelser	Asker kommune

Linda Rønneberg	Innkjøpsdirektør	VY
Hanna Meland	Seksjonssjef	Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS)
Olav Inge Mork	Avdelingsleder	Kystverket
Anders Skumsnes	Innkjøpssjef	Universitetet i Oslo (UiO)
Marius Langseth	Senterleder (til daglig førsteamanuensis)	Anskaffelsesakademiet (Kristiania)
Marianne Haajem	Avdelingsdirektør	Politiets fellestjenester
Dag Strømsnes	Divisjonsdirektør	DFØ, Divisjon for offentlige anskaffelser (ANS)
Marit Holter Sørensen	Avdelingsdirektør	DFØ, Avdeling bærekraftige anskaffelser
Kjetil Østgård	Avdelingsdirektør	DFØ, Avdeling kontrakt og regelverk
Birgit Enger Nordstrand	Avdelingsdirektør	DFØ, Avdeling styring og digitalisering
Anna Katrine Asprem Hvardsal	Sekretær	DFØ, Avdeling styring og digitalisering

I tillegg var seksjonslederne Mona Stormo Andersen og Jan Henrik Skogen, samt leder for innsatsteamet Eivind Hoff-Elimari til stede i dette møtet.

Sak 3

Innspill til prioriteringer

Medlemmene i fagrådet ble i forkant av møtet invitert til å spille inn tema de ønsker DFØ skal prioritere å jobbe med. Det ble gitt mange gode innspill. I tabellen under er innspillene gruppert, slik at det kommer frem hvilke tema det er stor oppslutning om. Medlemmene som har spilt inn på de ulike temaene står i parentes.

Tema	Innspill
Måling, styring og oppfølging (Kystverket, UiO, Asker kommune, KSA, DSS)	Manglende tydelighet i prioriteringer fra ansvarlige departement (politikkutformere), fører til mindre tydelighet og presisjon i oppdrag fra utøvende direktorat til bla. innkjøpsfunksjonen. Vi har god erfaring med tildelingsbrev som er tydelig på hvilke ansvar som plasseres på innkjøpsarbeidet. DFØ kan bidra med konkrete tiltak som krav om struktur på oppfølging av politiske føringer (tildelingsbrev) og bruk av klare mål og KPI-er på innkjøpsområdet. DFØ er gode på veiledning på krav og kriterier ift. klima og miljø, men kan bli bedre på å skaffe innsikt, analyser og fakta på hvilke effekter og gevinster de ulike krav og kriteriene gir. Denne jobben bør DFØ ta på vegne av det offentlige Norge, så ikke alle trenger å gjøre denne jobben hver for seg. DFØ bør: - være leverandør av KPIer og data - bidra til standardisering av måling og KPIer ved å utvikle målekort der man har avklart begreper, formler og data for måling. Ett sett med KPIer per målområde, sett opp mot mål i tildelingsbrev eller andre politiske føringer - fremstille KPIer og tall i dashboard - tilby en åpen plattform for å hente ut og bruke styringsdata, ref. bærekraft klima/miljø, sosialt ansvar, skatter/avgifter, økonomi - gjøre analyser av både miljø- og kostnadsmessige gevinster på kort og lang sikt som følge av å stille krav og kriterier på klima og miljø - legge til rette for benchmarking - at virksomhetene hadde kunnet rapportert inn og blitt målt på effektivitet - Se på hele flyten: (EHF) -> Regnskap -> Analyse ->

	Kontraktsoppfølging ved utforming av spendanalyser
Bruk av KI i anskaffelser (Asker kommune, FI, VY, DSS)	Mange oppdragsgivere jobber med hvordan KI kan brukes både ved planlegging, konkurransegjennomføring og leverandør- og kontraktsoppfølging, f.eks. innen markedskartlegging (identifisere leverandører og kartlegge leverandørkjeder), utarbeide dokumenter, krav og tildelingskriterier, etablere kontraktssammendrag og generere kategoristrategier. Flere utvikler egne verktøy. DFØ bør: • ta et ansvar for å løfte oppdragsgivere og leverandører på dette feltet, eventuelt være et nav for utvikling • formidle hva som skjer i andre land og hvem vi kan lære av
Ledelsesforankring, strategisk bruk av anskaffelser (FI, KSA, Asker kommune, Kystverket,	Utfordringene ligger i • at det ikke er en «sense of urgency» internt i virksomhetene og at politikere og lovgiver, som har utformet føringene, ikke bidrar med å forsterke budskapet • at DFØ sin veiledning i dag har veldig fokus på veiledning knyttet til hvordan bruke anskaffelser strategisk for å nå miljø- og klimamessige bærekraftsmål • å sikre forståelse og oppmerksomhet fra egen organisasjon ved implementering av anskaffelsesstrategi. • formidling av budskap. • å komme «gjennom glasstaket» og få forankring i politisk og administrativ toppledelse, slik at de blir pådrivere for utvikling - av innkjøp i hele organisasjonen - organisering i små og store kommuner - personell (kompetanse og rekruttering) - innkjøpssamarbeid DFØ bør: • lage tiltak for å skape en «sense of urgency» internt i virksomhetene – bli trodd, samt bidra til at politikere og lovgiver, som har utformet føringene, forsterker budskapet ved å stille krav til organisasjonen, kreve rapportering og leveranser på mål • løfte bærekraftsveiledningen mot sosial bærekraft - spesielt utenforskap som er en meget stor utfordring i hele Norge
Digitalisering og KGV (VY, UiO, Kystverket, DSS,	Markedet i Norge for innkjøpssystemer har få leverandører og fungerer ikke. DFØ bør: • påvirke den utfordrende konkurransesituasjonen, stimulerer til flere aktører. • være en plattform for systemer til støtte for offentlige anskaffelser - Være en «gate-keeper», men ikke utvikle systemer selv - Tilby systemleverandører å levere de beste løsningene på en felles åpen plattform/standard • bidra til at dårlige evalueringsmodeller i de tilgjengelige verktøyene blir forbedret • stimulere til og veilede i hvordan man kan bruke digitale konkurransegrunnlag (Forms).
Innsynsbegjæringer (Asker kommune, FI, DSS, Kystverket)	All info om konkurranser og tildeling av kontrakter ligger på DOFFIN. Mange oppdragsgivere bruker uforholdsmessig mye tid på innsynsbegjæringer. DFØ bør: • bistå i håndtering av felles utfordringer, f.eks. holde i dialog med aktører som snør ned forvaltningen med innsynsbegjæringer

	(Tendium). • tilrettelegge så info enkelt kan hentes ut fra DOFFIN - slik at krav om åpenhet og gjennomsiktighet overholdes.
Bærekraft (VY, Asker kommune, Politiet, FI)	DFØ gir mye generell info, men bør prioritere tiltak som skaper vinn-vinn for både oppdragsgiver og leverandører. DFØ bør: • spisse infoen og anbefalingene slik at oppdragsgivere kan standardisere sine krav og kriterier • gi mer veiledning på sirkulærøkonomi • ferdigstille tekstilkriteriene • fortsette å utvikle krav og kriterier innenfor klima og miljø • utvikle maler og standardkontrakter, utenom SSA, Norgesmodell CSR
Effektive virkemidler (Kystverket, UiO, KS Advokatene)	Er regelverket og etterlevelsen mer eller mindre effektivt i 2025? Det er et paradoks at man i 2003 kunne lese forskriften og bruke den omtrent bokstavelig, og at det var godt nok. Man kunne til og med svare ut KOFA, uten eksterne advokater. I dag er rettsområdet blitt betydelig mer komplisert, og vi bruker ekstern advokat ved de fleste klagesaker. Er vi i takt med politikere og lovgiveres vilje? Hvordan vet man at noe er mer eller mindre effektivt? Viktig at DFØ stiller spørsmål om effektivitet. Utarbeidelse av best praksis er kjempebra, men særlig innenfor <i>samfunnsansvar/seriøsitet</i> må DFØ tone ned hvordan gjøre mer enn regelverket, og heller ha fokus på praktisk håndhevelse av krav som <i>må</i> stilles. Man må våge å stille spørsmålene om hva som er riktig ressursbruk og om de kravene vi stiller treffer. I best praksis er det vist til at man kan bruke ressurser i andre avdelinger enn innkjøp – problemet er at de også er fullt belagt. Så hvordan gjør det mer effektivt? Miljøbestemmelsen: Mange ulike forslag er kommet til hvordan stille krav, hvordan man skal undersøke praktisering. Men viktig med mer fokus på kost/nytte. Hva koster det å stille de ulike miljøkravene, opp mot nytten både på kort sikt og lang sikt. Veiledning på kompetanse og normer for å • fremme effektive prosesser for oppdragsgivere og leverandører • fjerne friksjon og tidstyver • identifisere og prioritere områder der veiledning gir mest effekt DFØ bør: • stille spørsmål om effektivitet ved sine tiltak • ha mer fokus på praktisk håndhevelse av krav som virksomhetene <i>må</i> stille innenfor samfunnsansvar/seriøsitet. • ha mer fokus på kost/nytte ved å stille de ulike miljøkrav på kort sikt og lang sikt.
Kontraktsforvaltning (Kystverket, DSS, Politiet)	Kontraktsforvaltning er et område flere offentlige virksomheter har utfordringer med å ivareta på en god måte. Her bør vi kunne finne gode løsninger sammen. Forenkling bør være stikkord for hvordan følge opp krav som følger av regelverk. DFØ bør lage: • en ideell modell for hvordan man organiserer anskaffelser og kontraktsforvaltning i en organisasjon. • konkret veiledning med kontraktsoppfølgingsplaner for

	standardkontraktene, med oversikt over risikopunkter som kontrakten leverer, samt eksempler på «lett» oppfølging: oppskrift på hvordan følge opp pris og leveringstid. Eksempel på «komplisert» oppfølging er maler/veileder for å følge opp lønns- og arbeidsvilkår. Når dette er på plass, forstår brukerne hvordan de skal følge opp den «praktiske» delen av kontrakten. • mer veiledning om bruk av digitale verktøy for å lette oppfølgingen av ulike krav som stilles. Særlig seriøsitetsbestemmelser/ Norgesmodellen hvordan enkelt følge de opp. Det er mange innkjøpere som skal følge opp de samme kravene hos de samme leverandørene flere ganger. Skatteetaten og Brønnøysundregistrene har noe samarbeid på gang (men mer rettet mot leverandør som sådan); hvordan gjør det i selve kontraktsoppfølgingen. Det bør blant annet undersøkes om HMS-kort kan videreutvikles slik at det enkelt fremkommer at de f.eks. er innmeldt i OTP, om det har fagbrev eller er lærlinger.
Kompetanse (VY, DSS, Anskaffelsesakademiet)	Tilgang på kompetente innkjøpsrådgivere • Vanskelig å rekruttere og å få tilgang på kompetanse • Ved rekruttering av nyutdannede, er lønnsutvikling en utfordring • Hvordan sørge for at mange nok velger innkjøp som yrkesvei? Det er tilbud om utdanning, men det er mulig at man heller skal etablere innkjøp som en del av noe annet, for eksempel i kombinasjon med en siviløkonomi, eller bachelor innen økonomi/tekniske fag. • Godt at det finnes SOA-kurs for regelverk/offentlig sektor, vi har rekruttert fra privat sektor og da er disse kursene viktig. De trenger jo bare påfyll på regelverket. • Er det mulig med et samarbeid med NAV for de som må omskoleres? Og finnes det nok etterutdanningstilbud? • I tillegg må fagets omdømme økes, det er kanskje ikke attraktivt nok å velge innkjøp som yrkesvei? • Særlig vanskelig å få tak i gode innkjøpere innen IT, mulig det kan etableres innkjøp som valgfag innen informatikk og andre lignende studier? Kompetansem modell Det er behov for en tydelig definering av hvilken kompetanse som kreves for å jobbe som offentlig innkjøper. EU har gjennom sitt 'ProcureComp'-initiativ lagt et grunnlag som kan brukes som inspirasjon. Basert på det bør DFØ utvikle en kompetansem modell som systematiserer nødvendige kompetanseområder for offentlige innkjøpere. Dette kan ikke bare bidra til profesjonalisering av fagfeltet, men også være førende for utvikling av utdanningsløp og kurs. DFØ bør: • veilede om hvordan rekruttere, utvikle og beholde kompetente innkjøpere • arbeide med utviklingen av utdanningstilbudet innen offentlige anskaffelser • utvikle og benytte en kompetansem modell bygget på «ProcureComp»
Sikkerhet og beredskap (Asker kommune, KS Advokatene)	Sikkerhet og beredskap oppleves som et krevende felt. DFØ bør: • utvikle veiledning om i hvilke anskaffelser det er hensiktsmessig å tenke sikkerhet og beredskap og hvilke krav som kan stilles.
Statens innkjøpssenter	DFØ bør:

(UiO, Kystverket, Politiet)	• Identifisere flere områder – øke volum (trenger vel også flere ressurser for å gjøre det) • Velge områder der behov for bransje, geografi og individuelle tilpasninger er minimale • Legge til rette for effektive rammeavtaler og digitalisering av anskaffelsesprosessen – det er viktig at rammeavtaler som SI inngår har gode løsninger for effektive avrop og minikonkurranse både for oppdragsgivere og leverandører (holde transaksjonskostnadene på et minimumsnivå).
DFØ som tjenesteleverandør (DSS, Kystverket, UiO)	Dette er tilbakemeldinger fra virksomheter som er kunder av DFØ (RD): • Det er stor misnøye med KGV/KAV – verktøyet. • e-handel fungerer i samme systemer i privat regi, men ikke hos DFØ sine kunder. • Det ville være en stor fordel for statlige virksomheter om ERP/lønn/anskaffelser var én plattform. • e-handel oppleves som et umulighetsprosjekt. Systemet er tungt, og veiledningen på god implementering er for dårlig.
Doffin (VY, Kystverket)	Doffin er en god kilde til tall og det er et stort potensial i å utnytte dette. DFØ bør utvikler søkemotoren videre.
Innkjøpsamarbeid (KSA, KS Advokatene)	70 % av kommunene deltar i 36 formaliserte innkjøpsamarbeid (2021) og innkjøpsamarbeid er mest utbredt blant kommuner med 20-50 000 innbyggere. DFØ bør: • Utrede ulike typer samarbeid og anbefalinger for bruk av disse • Belyse gevinsten for kommunene som deltar, både små og store kommuner • Utrede "innkjøpssentraler", iht. FOA, og avklare hva som skal til for å oppfylle funksjonen og i hvilken grad mindre kommuner kan bruke det - uten formelt innkjøpsamarbeid på toppen. • Belyse fylkeskommunens rolle • Informere om og legge til rette for tilslutning fra kommunal sektor til Statens innkjøpssenter rammeavtaler
DFØ som fagorgan (Anskaffelsesakademiet, Asker kommune)	Hvis DFØ skal ha rollen som et kompetansesenter for offentlige anskaffelser, bør kunnskapen som formidles også være forankret i forskning. Dette kan innebære å samle og strukturere eksisterende forskning (norsk og internasjonal) på relevante områder, som et supplement til beste praksis-erfaringer. En slik tilnærming vil styrke legitimiteten til anbefalinger og veiledninger, samtidig som den bygger bro mellom akademia og praksis. DFØ bør informere om trender i Europa på anskaffelsesområdet.

Sak 4

Anskaffelsesdivisjonen sitt strategiarbeid og planer for 2025

Ny strategi

Dag Strømsnes orienterte om DFØ sitt pågående arbeid med utforming av ny strategi for anskaffelsesområdet. DFØ sin visjon er «effektiv ressursbruk i offentlig sektor». For å nå denne visjonen har DFØ fire hovedmål, hvorav ett dreier seg om offentlige anskaffelser. Ordlyden på dette hovedmålet er pt. «Offentlig sektor gjennomfører effektive og bærekraftige anskaffelser som bidrar til å fremme innovasjon». Siden DFØ ikke har direkte påvirkning på hva offentlige virksomheter gjør og at det skal

være et tydelig fokus på grønn omstilling og bærekraftig utvikling, endres ordlyden til «DFØ bidrar til at offentlig sektor gjennomfører effektive og innovative anskaffelser som bidrar til grønn omstilling og bærekraftig utvikling».

Planer for 2025

Prioriterte tiltak i tildelingsbrevet

- Styrke arbeidet med grønne offentlige anskaffelser
- Bidra i arbeidet med Norgesmodellen
- Drift av kunngjøringstjenesten Doffin og innføring av eForms
- Videreutvikle veiledningstilbudet på anskaffelsesområdet
- Evaluering – Statens innkjøpssenter
- Endring av standardavtalene (SSA-ene) og veiledning

DFØ sine egne prioriteringer

- Anskaffelser.no
- Sparretelefonen og etablering av et helhetlig opplegg for brukerstøtte
- Kriterieveiviseren for bærekraftige anskaffelser
- Innkjøpsledelse
- Data og statistikk
- Sertifiseringsordning for offentlige anskaffelser (SOA)
- Elektronisk handelsformat (EHF)
- Nettverk, inkludert Innsatsteamet
- Kurs og arrangementer, inkludert Anskaffelseskonferansen 4. november
- Utredninger, rapporter og høringer
- Utviklingsprosjekter